12 Ιανουαρίου 2015

ΕΛΘΟΝΤΕΣ ΕΠΙ ΤΗΝ ΗΛΙΟΥ ΔΥΣΙΝ…

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Τότε πού αρχίζει να χαμηλώνει το φως της μέρας, την άπόβραδη ώρα, την ώρα τη νοσταλγική του Λυχνικού ή του Έσπερινου,κατά την ώρα εκείνη, λοιπόν, της ιεράς ακολουθίας,επαναλαμβάνεις τα ίδια πάντοτε λόγια, εκείνες τις λέξεις κλειδιά, ττού ανήκουν στην έπιλύχνιον ευχαριστία, στο γνωστό «Φως ίλαρόν…». Και είναι

εκείνες οί λίγες λέξεις με το εκρηκτικό,όσον αφορά τη διαδρομή σου στην πνευματική ζωή, περιεχόμενο: «Έλθόντες έπί την ήλίου δύσιν...»,πού απλώνουν με τους ευλογημένους σου στοχασμούς, κάποιους ρυθμούς μιας νέας έκφρασης, η όποία σημασιοδοτεί τον υπόλοιπο χρόνο της ζωής σου.
Είναι βέβαιο, πώς αν ψάξουμε μιά-μιά τις λέξεις, τότε θ' ατενίσουμε ένα ύπέρλογο και θαυμαστό τοπίο θεολογικής σκέψης και βιοτής. Μια πυξίδα που μας καθοδηγεί προς την επαρκή κατανόηση του Μυστηρίου της ζωής και του θανάτου, καθώς ανοίγουμε νέους δρόμους προς την έμβίωση των γεγονότων αυτών. Δρόμους, πού περνούν μέσα άπό την αφορμή για παραίτηση, έστω για λίγο,από τα βιοτικά και τα εφήμερα,τα συμβατικά και ανυποψίαστα, ότι δηλαδή σιμά μας υπάρχει και μας σημαδεύει το πικρό το δόντι του θανάτου. Γιατί κάττοτε θάρθει η στιγμή, η ώρα, όπου θα πούμε η θα ψάλλουμε για στερνή φορά αυτή τη φράση. Θα κλείσουμε ήσυχα το βιβλίο,θ' ατενίσουμε το δειλινό πού σύρθηκε με το μελιχρό του το φως στους τοίχους του ναού,κι ύστερα θα μαζέψουμε τα πράγματα μας, ωσάν τους μαθητές της τελευταίας ημέρας στο σχολείο τους, και δεν θα επιστρέψουμε ξανά στον ίδιο χώρο... Γιατί θα έχουμε έλθει πια στη δική μας τη δύση και θα πρέπει να ετοιμαζόμαστε για την κοίμηση, πού όμως αυτή τη φορά θάχει έναν διαφορετικό "Ορθρο, την Άκολουθία εις Κεκοιμημένους ιερείς, ιερομόναχους, Αρχιερείς... και μίαν ύπέρφωτη και ύπέρλαμπρη Θεία Λειτουργία, όπου θα προΐσταται ό Μέγας Άρχιερεύς,θ' ακολουθούν οί τάξεις των Αγίων Του, θα ψάλλει ό Χορός των Αγγέλων και εμείς θα ψάχνουμε που να κρύψουμε τις όσες μας αμαρτίες... Τις όσες μας υπερβολές, τις αδικαιολόγητες απουσίες, τα άγχη και τα όσα έφάμαρτα και ανήσυχα μας ταΐζε καθημερινά ό ναρκισσισμός μας και ή διάθεση μας για αυτοπροβολή...

«Έλθόντες επί τήν ήλίον δύσιν...». Μάθημα μέγιστον αυτές οί λέξεις, πού ασφαλώς θα τις λάμβανε υπόψη του και ό Πλάτων(1), καθώς μας δίδαξε, μέσω του Διδασκάλου του, του Σωκράτη, «το μέγιστον μάθημα»τη «μελέτη τον θανάτου». Μόνο πού οί ίεροί Νηπτικοί Πατέρες(2), ίσως κατανοώντας τον ισχυρό νοηματισμό πού προσφέρει ό Ύμνος αυτός, κατόρθωσαν να υπερβούν με δοκιμασμένα κριτήρια την ατελή πλατωνική σκέψη και να την εμπεδώσουν, αλλά, παράλληλα, και να τη διδάξουν με κριτήρια καθαρά βιωματικά και θεόσοφα σε όσους επιθυμούν να πραγματεύονται και να διάγουν «τον ύπόλοιττον χρόνον της ζωής» τους με ειρήνη και μετάνοια. Αγαθά θεοδωρούμενα, άλλα από μέρους του ανθρώπου άπωθούμενα, γιατί οί προτεραιότητες συμβαδίζουν, σχεδόν πάντοτε με το «ίδιον θέλημα». Γιατί ό λόγος των Νηπτικών Πατέρων περί της μνήμης του θανάτου, δεν είναι μόνο τρόπος βίωσης του μυστηρίου του θανάτου, αλλά ανανέωση των κυττάρων της ψυχής, καθώς πάνω τους έχει συσσωρευτεί ή στάχτη από τις έκπυρώσεις και τις

κολάσεις των έφαμάρτων μας λογισμών και πράξεων.
«Έλθόντες έπί την ήλίου δύσιν...»,όλα συγκλίνουν σε μια βαθύτερη κατανόηση περί του λόγου της προσωπικής μας δύσεως, αποχωρήσεως, αλλά και κλήσεως στο Μεγάλο Δείπνο (πρβλ. Λκ. 14, 16-24)
Τουλάχιστον έκεϊ ας μην το λησμονήσουμε,όπως συνέβη στους κεκλημένους της Ευαγγελικής περικοπής, να παραβρεθούμε... Και φυσικά με «ένδυμα γάμου» (Μτθ. 22, 11-13), γιατί αν όλα αυτά τα χρόνια δεν το ετοιμάζουμε,μεριμνώντας, όπως ή Μάρθα «περί πολλά» (Λκ. 10, 42), τότε ασφαλώς θα θεωρηθούμε, και δίκαια μάλιστα, ως δούλοι πονηροί και οκνηροί. Και το χειρότερο, θαχουμε πει χιλιάδες φορές τη φράση «έλθόντες επί την ήλίον δύσιν», χωρίς ούτε μια φορά να σηκώσουμε το παραπέτασμα των λέξεων, -για να συγκλονιστούμε άπό την κραυγή αγωνίας του θείου υμνογράφου, πού συμπυκνώνει στις λίγες αυτές λέξεις το Μυστήριο της Ζωής και του Θανάτου.
Το μόνο πού αφήνει σε μας, είναι ή επιλογή(3)...

του πρωτοπρεσβύτερου Κωνσταντίνου Καλλιανού

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
1. Βλ. την ωραία ανάλυση του Ίω. Ν. Θεοδωρακόπουλου, Μελέτη θανάτου, στο βιβλίο του, Είσαγωγη στον Πλάτωνα, Αθήνα Ί970, σελ. 267-310.
2. Φίλοκαλίοί ιερών Νητπικών, εκδ. Άατήρ, τ. Α',σελ. 165, τ. Β', σελ. 286 κ.ά. Τα παραθέματα βλ. στο
βιβλίο του ττ. Μιχαήλ Καρδαμάκη, Όρθόδοξη Πνευμαηκότητα. Ακρίτας, σελ. 451-460. στο
κεφ. «Μνήμη θανάτου». Βλ. και Άρχιμ. Ζαχαρία,Αναφορά στη Θεολογία τον Γέροντος Σωφρονίου,
Ί.Μ. Τιμίου Προδρόμου, Έσσεξ Άγγλίας 2000, σελ.101 εξ.
3. Το άτεχνο αυτό κείμενο πιστεύω ότι το συμπληρώνει πλήρως το θεολογικό σχόλιο του Άρχιμ.
Βασιλείου, Ηγουμένου της Μονής των Ιβήρων, που φέρει τον τίτλο «Έπί την ήλίον δύση...» στο βιβλίο του. Λειτουργικός τρόπος, Ί.Μ. Ιβήρων 2000, σελ.103-109.

Πηγή: orthodoxigynaika.blogspot.gr